

XXX. županijsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

27. ožujka 2025.

osmi (VIII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90	
----	--

Upute natjecateljima

1. Mobitele, pametne satove i druge prijenosne ili nosive elektroničke audio i videouređaje treba predati članu Povjerenstva koji provodi Natjecanje za pojedini razred.
2. Ispit se piše 90 minuta.
3. Ispit se piše isključivo kemijskom olovkom crne ili plave boje. Tinta se ne smije moći obrisati.
4. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
5. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
6. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
7. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
8. Rješenja treba upisivati na za to predviđena mjesta.
9. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
10. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
11. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
12. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
13. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)
2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)
3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

„Životinje su ugodni prijatelji,
ne postavljaju pitanja i ne kritiziraju.”

(George Eliot, engleska književnica)

Zaokruži slovo uz točan odgovor u zadatcima od 1. do 4.

1. U kojemu je gradu Janko Drašković 1832. g. objavio svoju *Disertaciju*?

- a) u Splitu
- b) u Požegi
- c) u Rijeci
- d) u Karlovcu

1	
---	--

2. Koja dva mjesta povezuje *Aleja glagoljaša*?

- a) Žminj i Roč
- b) Plomin i Hum
- c) Roč i Hum
- d) Buzet i Motovun

1	
---	--

3. Iz kojega je srednjovjekovnog djela preuzet sljedeći citat?

Turci... obujamši vsu Grčiju i Bulgariju, Bosnu i Rabaniju, nalegoše na jazik hrvatski...
Tagda že robljahu vse zemlje hrvatske i slovinske do Save i Drave...

- a) iz glagoljičnoga *Zapisa popa Martinca*
- b) iz ćiriličnoga *Zapisa popa Martinca*
- c) iz latiničnoga *Ljetopisa popa Dukljanina*
- d) iz glagoljičnoga *Ljetopisa popa Dukljanina*

1	
---	--

4. Iz kojega je srednjovjekovnog djela preuzet sljedeći citat?

O blažena! O prislavna! O presvitla! Svarhu vsih blaženih
Bogom živim uzvišena! Vsimi Božjimi dari urešena!
O prislavna prije vsega vika! Bogom živim zbrana!
O umiļena Divo Marije!

- a) iz Marulićeve *Judite*
- b) iz *Šibenske molitve*
- c) iz *Reda i zakona sestara dominikanki*
- d) iz *Povaljske listine*

1	
---	--

5. Označi naglasak podcrtanim riječima.

Učenicima su se svidjele mnoge životinje, no najviše nilski krokodil, morski lav i
pustinjski jež. Neke bi razveselila i hijena, ali nisu je vidjeli.

4	
---	--

Napiši na crte odgovore u zadatcima od 6. do 26.

6. Napiši točno četiri riječi u kojima je u tekstu netočno napisano *ije/je*, *č/ć* ili *dž/d*.

Dok se neke životinje bezbrižno brčkaju u vodi, druge su već gotovo istrijebljene, poput kudravoga nesita, koji se u Hrvatskoj na području ušća Neretve gnijezdio do početka 20. stoljeća. Pojedinci koje ne hvata beznađe svjest o potrebi zaštite tih ptica, čije je perje ljeti sjajno, a zimi blijedosivo, nastoje podići obrazovnim đamboplakatima. Ne krčimo životinjama njihova staništa – šume i džungle!

_____, _____, _____, _____

4	
---	--

7. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica otisnute velikim tiskanim slovima ispod crte.

Park Maksimir osnovao je _____

(ZAGREBAČKI BISKUP MAKSIMILIJAN PL. VRHOVAC)

_____, kojega su smatrali _____

(MECENOM)

jer je potpomagao kulturne i umjetničke projekte. Park je otvoren 1794. godine i u vrijeme osnivanja bio je jedno od najvažnijih parkovnih ostvarenja tadašnje

_____.

(AUSTRO-UGARSKE MONARHIJE)

Početna je zamisao bila oblikovati ga u _____ stilu.

(BAROKNOME)

Danas je zaštićen kao kulturno dobro i upisan u dokument naslovljen

_____.

(REGISTAR KULTURNIH DOBARA REPUBLIKE HRVATSKE)

Zoološki vrt, koji se nalazi u južnome dijelu Maksimira i ove godine slavi 100. rođendan, redovito organizira različita događanja – početkom listopada obilježava se

_____, a tijekom _____

(SVJETSKI DAN ZAŠTITE ŽIVOTINJA)

(ADVENTA)

najmlađi se mogu okušati u ulozi timaritelja.

(prema: <https://park-maksimir.hr/o-parku/> i <https://zoo.hr/>)

8. Dopuni tekst točnim oblicima kratica ili pokrata podcrtanih riječi u zagrada.
Uz kraćene riječi moraš napisati i druge riječi koje su unutar zagrada.

Zoološki vrt otvoren je 27. lipnja 1925. zalaganjem _____
(diplomiranoga inženjera) Mije Filipovića. Glavni ulaz u vrt nalazi se nedaleko od
tramvajskoga stajališta u blizini stadiona _____
(Građanskoga nogometnog kluba **Dinamo**). U njemu obitava gotovo 7000
životinjskih jedinka koje se populariziraju i u raznovrsnim
_____ (televizijskim emisijama). To je najveći
hrvatski zoološki vrt.

3	
---	--

**9. Ispiši riječi u kojima su provedene zadane glasovne promjene ne mijenjajući
im oblik.**

Nilski konj jedna je od najrjeđih životinja. Ugrožen je i, osim komarca koji uzrokuje
malariju, najubojitija je životinja u Africi. Mnoge posjetitelje iznenadi svojom veličinom.

nepostojani a: _____, _____

jotacija: _____, _____

palatalizacija: _____

5	
---	--

10. Dopuni tekst oblicima riječi zadanih u zagradama i iz njih izvedenim drugim riječima.

U _____ (**Lika**, odnosni pridjev) šumama _____
(**vuk**, kratka množina) uvijek love u čoporu, a _____ (**mladunac**,
zbirna imenica) pomno prati svaki njihov pokret. Iako povremeno osjećaju opasnost,
njihovo _____ (**umjeti**, glagolska imenica) preživljavanja jače je od
svakoga izazova.

4	
---	--

11. Napiši točno riječi iz teksta koje nisu jezično točne i normativno preporučene. U svakome je retku jedna takva riječ.

U *Divljemu srcu grada*, dokumentarcu kojega nam je predložila učiteljica, najzanimljiviji

_____

su prizori koza, koje pojedu svo lišće s grane, kao i hranjenje morskih lavova, koje je

_____

razvedrilo čuvarovo lice. U njegovome osmijehu bilo je veselja zbog kojega bi ih svatko

_____

poželio hraniti. Tkogod da na nj svrati svoj pogled, primijetit će pravu plemenitost.

4	
---	--

12. Napiši sastavljeno ili nesastavljeno riječi zadane u zagradama tako da rečenice budu smislene.

Rekla sam da mi ne pada _____ (**na** i **pamet**) posjetiti zoološki vrt tijekom jeseni i zime. U tome dijelu godine pao je snažan pljusak _____ (**kad** i **god**) sam ga posjetila i, premda bi se _____ (**u** i **čas**) razvedrilo, to mi je posve pokvarilo šetnju.

3	
---	--

13. Razvrstaj pridjeve iz rečenice ne mijenjajući im oblik.

Prolazeći pokraj europskoga ždrala, uočili smo koliko se razveselio sočnu gomolju, koji je njegova poslastica.

određeni pridjev: _____

neodređeni pridjev: _____

2	
---	--

14. Odredi gramatički rod i broj podcrtanim riječima u tekstu. Ne rabi kratice.

Svi lovokradice privedeni su pravdi. Pokušaj lova na velikoga pandu prošao je

_____

neuspješno. Osoblje nacionalnoga parka izvijestit će medije o tome incidentu.

_____

3	
---	--

15. Napiši točno dva podcrtana izraza koja su u tekstu netočno napisana.

I nojevi i pingvini sve su, samo ne obične ptice. To su ptice ne letačice. O njima ne rijetko svatko može pogledati neku zanimljivu videosnimku. Da nije toga, nitko o njima ne bi mnogo znao. Ne obitavajući na europskome području, stekle su reputaciju egzotičnih i nepoznatih životinja. Šteta bi bila da nepoznavanjem osobitosti tih životinja pokažemo da smo pravi neznalice.

_____, _____

2	
---	--

16. Ispiši iz teksta neprijelazne svršene glagole ne mijenjajući im oblik.

Marko obožava mačke, pa je prošle jeseni udomio ostavljeno mače. Iznenadio se kako je njegova Flekica brzo narasla. Međutim, jutros je munjevito zamahnula šapom i ozlijedila pticu pjevicu koja je ispala iz svojega gnijezda.

_____, _____, _____

3	
---	--

17. Odredi padež podcrtanim riječima u tekstu tako da uobičajene kratice (N, G, D, A, V, L, I) navedeš iznad podcrtanih riječi.

U zagrebačkome zoološkom vrstu jako su nas se dojmili sabljorogi oriksi. Oba spola

imaju rogove okrenute prema natrag, čime se ističu među svim ostalim oriksima, a

zanimljivo je i da je uoči okota mladunaca ženka tjedan dana odvojena od krda.

4	
---	--

18. Dopuni rečenicu glagolskim priložima nastalim od glagola u zagradama.

_____ (*doći*) pred nastambu kapibara, razdragano smo se zagledali u njih _____ (*treptati*) očima od uzbuđenja.

2	
---	--

19. Zaniječi rečenicu tako da glagol ostane u jesnome obliku. Smiješ mijenjati red i oblik pojedinih riječi ako je nužno.

Čitam o životinjama i posjećujem ih u različitim staništima.

1	
---	--

20. Ispiši zadane imeničke dopune.

Dok su boravili u savani, mladi su vidjeli da je lav, zvijer iz porodice mačaka, doista snažna i okretna životinja. Naučili su da je lav jedina mačka koja živi u čoporu. Ženkama lava plijen su najčešće zebre, gnuovi i antilope.

apozicija: _____

pridjevni atributi: _____, _____, _____

imenički atributi: _____, _____, _____

atributna surečenica: _____

8	
---	--

21. Zamijeni crtice u upravnome govoru drugim odgovarajućim pravopisnim znakovima.

Petar je rekao: – Ovdje još nisam bio. – i zatim dodao: – Baš me zanima što je unutra!

1	
---	--

22. Odredi vrstu nezavisnosloženih i zavisnosloženih rečenica. Dovoljno je napisati, na primjer, sastavna ili subjektna.

U znanosti je zastupljeno mišljenje da su se prve životinje pojavile u pretkambriju.

Oni legu jaja ili rađaju žive mlade.

Još uvijek znam kako pronaći izlaz iz zoološkoga vrta.

Živi po stepama i savanama, a izbjegava guste prašume.

Moguće je da se za neke vrste životinja još nije doznalo.

5	
---	--

23. Ispiši iz teksta novotvorenicu, pleonazam te sinonimni i antonimni par.

Moj prijatelj snima film o malome medvjediću koji živi u tamošnjemu zootvoru. Jedne večeri medvjedić kreće u pustolovinu i dolazi do nepoznate šume, a već se spušta sumrak. Tad susreće ježa i lisicu koji mu u suton pomažu nadvladati strah i mirno dočekati jutro.

novotvorenica: _____

pleonazam: _____

sinonimni par: _____

antonimni par: _____

4	
---	--

24. Zamijeni podcrtane strane riječi istoznačnim hrvatskim zamjenama. Hrvatska riječ ili izraz ne moraju biti u padežnome obliku u kojemu su strane riječi u tekstu.

Ako si ljubitelj životinja, dođi na event u povodu stotoga rođendana Zoološkoga vrta u Zagrebu. Sve informacije možeš dobiti na linku u privitku ili na displayu koji se nalazi kod blagajne na ulazu. Tko zna, možda će biti i live streaming na Youtubeu!

event _____

link _____

display _____

live streaming _____

4	
---	--

25. Odredi narječje i govor prema odrazu jata.

Od bloga smo imali, kad san bila mola, samo kravu. Nij bilo struje. Va škuren s niku svićicu smo si svitili. Onda smo živili va toj mićoj kućici ki je storena ki zno kada... A zapoljena ni bila kad Drugi svetski rat.

(prema: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:186:281544>)

narječje: _____

govor prema odrazu jata: _____

2	
---	--

26. Sastavi od zadanih riječi rečenicu koja će imati stilski neobilježen red riječi. Upotrijebi sve riječi.

morskim, prijateljica, je, moja, oduševljena, lavovima

1	
---	--

Zaokruži slovo uz točan odgovor u zadatcima od 27. do 29.

27. U kojoj je rečenici podcrtani padežni oblik točno napisan?

- a) Znaš li da kopneni puževi dišu plaštem?
- b) Bio je to moj prvi susret s ježem.
- c) Nasuprot vrta nalazi se nogometni stadion.
- d) Za svakoga se entuzijastu može ponešto pronaći.

1	
---	--

4	
---	--

28. Koje je značenje podcrtane riječi?

Kad je u Jadranu uočen albino-dupin, prigodno je nazvan Albus, a dostupne snimke pokazuju da je riječ o dobro uhranjenome sisavcu koji lovi u društvu drugih dupina.

To je kuriozitet u životinjskome svijetu.

- a) savezništvo
- b) gojaznost
- c) prednost
- d) neobičnost

1	
---	--

29. U kojoj je rečenici upotrijebljen uzajamnopovratni glagol?

- a) Tigrovi se bore za teritorij.
- b) U Kini se mogu vidjeti pande.
- c) Vesele se sibirskim tigrovima.
- d) Orangutan se češka po glavi.

1	
---	--

Pozorno pročitaj tekst Zoološki vrt Schönbrunn – najstariji svjetski zoološki vrt i prouči grafičke prikaze u njemu te riješi zadatke od 30. do 36.

Zoološki vrt Schönbrunn – najstariji svjetski zoološki vrt

Zoološki vrt *Schönbrunn* u Beču, najstariji javni zoološki vrt na svijetu, 31. srpnja ove godine proslavit će 273. rođendan! Nakon fascinantnoga dvorca Schönbrunn, jednoga od najimpresivnijih arhitektonskih zdanja u zemlji, zoološki vrt najposjećenija je znamenitost u Austriji – godišnje ga posjeti čak dva milijuna ljudi!

Vrt se prostire na površini od 17 hektara, dom je oko 600 vrsta životinja i ukupno broji oko 8500 životinjskih jedinka. Od 1996. godine dio je UNESCO-ove svjetske kulturne baštine i nekoliko je puta proglašavan najboljim zoološkim vrtom u Europi.

Od studenoga do travnja otvoren je od 9 do 17:30 i posjetitelji u njemu mogu uživati promatrajući najrazličitije životinje, od

Zoološki vrt Schönbrunn	
ULAZNICA	CIJENA
odrasli	27 €
djeca i mladi (6 – 18 godina)	15,50 €
djeca (do 6 godina)	besplatno
obiteljska ulaznica (dvoje odraslih i troje djece)	89 €

egzotičnih ptica do zadivljujućih sisavaca poput žirafa, polarnih medvjeda ili velikih panda. Moguće je promatrati i hranjenje životinja u točno određenim terminima, a prema željama posjetitelja mogu se organizirati i posebni vođeni obilasci vrta. Razočarani ne ostaju ni ljubitelji morskih bića jer vrt sadržava i impresivan akvarij, čiji su najzanimljiviji stanovnici morski psi, različite egzotične ribe i kornjače.

U njemu je zaposleno više od 270 ljudi. Tim njegovih stručnjaka uključuje veterinare, biologe, čuvare i mnoge druge profesionalce koji se brinu o zdravlju i dobrobiti životinja.

SATNICA HRANJENJA ŽIVOTINJA		
10 sati – slon	13 sati – ibis	15 sati – sibirski tigar
10:30 – morski lav	13:30 – divlja koza i makaki	15:45 – morski lav
11 sati – pingvin	14 sati – nosorog	16 sati – koala
11:30 – vuk	14 sati – mravojed, kapibara, ljama, noj	

U njemu je 2007. godine rođenje pande bilo pravom senzacijom, a ondje je i prvi put u nekome zoološkom vrtu ženka pande podigla blizance bez ljudske pomoći. Zoološki vrt *Schönbrunn* ostvario je i druge uspjehe

u očuvanju ugroženih vrsta. Primjerice, ondje su na svijet, također prvi put u zatočeništvu, došli mladunci divovske meduze i zelenotrboga guštera.

Bečki zoološki vrt prepoznatljiv je i po tome što je desetljećima smješten na istoj lokaciji, postavši ujedno i neizostavnim dijelom kulturne i turističke ponude kao važna sastavnica gradskoga prostora. Time se ubraja u niz srednjoeuropskih zooloških vrtova sličnih položajnih karakteristika, poput vrtova u Budimpešti, Zagrebu, Londonu ili Antwerpenu, koji se zbog svojih dugogodišnjih nepromijenjenih lokacija nazivaju i zoološkim vrtovima obavijenim bršljanom te se nalaze vrlo blizu gradskih središta.

Zoološki vrt *Schönbrunn* nije samo izvrsno mjesto za zabavno provođenje slobodnoga vremena već i obrazovni centar pogodan za istraživanje životinjskoga svijeta i učenje o njemu. Zbog toga se u njemu često održava i nastava, počevši od osnovnoga pa sve do fakultetskoga obrazovanja.

Stoga, nanese li vas put u austrijsku metropolu, predlažemo da posjetite zoološki vrt – nezaobilazni bečki dragulj!

(prema: <https://www.zoovienna.at/>; <https://www.nacional.hr/najstariji-zooloski-vrt-na-svijetu-slavi-270-oblijetnicu-postojanja/>; <https://putnikofer.hr/preporuke/zooloski-vrt-u-becu-najstariji-zooloski-vrt-na-svijetu/>)

Zaokruži slovo uz točan odgovor u zadacima od 30. do 32.

30. U kojemu je stoljeću otvoren Zoološki vrt *Schönbrunn*?

- a) u 16. stoljeću
- b) u 17. stoljeću
- c) u 18. stoljeću
- d) u 19. stoljeću

1	
---	--

31. Koje je značenje riječi *zdanje* u prvome ulomku teksta?

- a) izvedba
- b) postignuće
- c) podvig
- d) građevina

1	
---	--

32. Koja je tvrdnja o Zoološkom vrtu *Schönbrunn*, prema podacima iz teksta i grafičkih prikaza, točna?

- a) Vrt je najposjećenija znamenitost u Austriji.
- b) Vrt je već pola stoljeća dio UNESCO-ove svjetske kulturne baštine.
- c) U vrtu svakoga dana u 13 sati posjetitelji mogu hraniti ibise.
- d) Roditeljima s troje osnovnoškolaca najpovoljnije je kupiti obiteljsku ulaznicu.

1	
---	--

Napiši na crte odgovore u zadacima od 33. do 36.

33. Koje se vrste iz Zoološkoga vrta *Schönbrunn* mogu navesti kao primjeri pozitivnoga učinka zooloških vrtova na održavanje populacije pojedinih vrsta?

1	
---	--

34. Koje je životinje moguće promatrati u ožujku tijekom hranjenja ako se uđe u Zoološki vrt *Schönbrunn* dva sata prije njegova zatvaranja?

1	
---	--

35. Koji predstavnik živoga svijeta metaforički povezuje bečki i zagrebački zoološki vrt?

1	
---	--

36. Ispiši iz teksta opću imenicu koja je internacionalizam (međunarodnica) i znači 'glavni i najveći grad'.

1	
---	--

5	
---	--